

วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ
ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2560

การมีส่วนร่วมและทุนทางสังคมที่เอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
กรณีศึกษา ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
Sustainable Participation and Strength in Social Capital :
A Case Study of Mae Yao Sub-district, Muang District,
Chiang Rai Province.

ทบทิม สุขพิน* นพวรรณ ธรรมสิทธิ์ สิมินตราพร สุรินทร์
คณาจารย์ประจำโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สำนักวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Tubtim Sukpin* Noppawan Thammasit Simintraporn Surin
Lecturer of Public Administration Program, School of Public administration,
Chiangrai Rajabhat University
woodning@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมและทุนทางสังคมที่เอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษา ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อสำรวจการมีส่วนร่วมและทุนทางสังคมในพื้นที่หมู่บ้านศิริราษฎร์ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 2. เพื่อค้นหาแนวทางการมีส่วนร่วมและการใช้ทุนทางสังคมที่เอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ในการศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและได้เก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็นตัวแทนของครัวเรือนในหมู่บ้านบ้านศิริราษฎร์ จำนวน 173 คน และผู้นำชุมชน 3 คน รวมทั้งสิ้น 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสังเกตการณ์ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่สะสม ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมและทุนทางสังคมในพื้นที่หมู่บ้านศิริราษฎร์ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีความเข้มแข็งในระดับมาก ซึ่งพื้นฐานของกลุ่มประชาชนมีความมั่นคงสูง มีความไว้วางใจและสามารถพึ่งพาต่อกันในชุมชนได้ระดับสูงมาก การเข้าไปมีส่วนร่วมในการสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชน รวมทั้ง

การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชาวบ้านมีความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยกิจกรรมกลุ่มต่างๆ ได้จัดตั้งขึ้นภายใต้ความคิดริเริ่มและการแสวงหาการพัฒนาของชาวบ้านเอง และมีการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแม้ว่าในการเริ่มต้นของการรวมกลุ่มนั้นชาวบ้านในชุมชนอาจจะไม่สนใจและไม่ให้ความร่วมมือมากนัก แต่ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนที่เหนียวแน่น ได้ทำให้เกิดแรงจูงใจในการร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในอนาคต ส่วนทุนทางสังคมด้านเศรษฐกิจและด้านความมั่นคงกับการบริหารจัดการของหมู่บ้านศิริราษฎร์นั้น พบได้ว่าในชุมชนบ้านศิริราษฎร์มีความพร้อมและศักยภาพในระดับสูง ทั้งทางสังคมในภาพรวมและกลุ่มคณะผู้นำและผู้บริหารชุมชน พิจารณาได้จากชาวบ้านในชุมชนมีการรับรู้และสนใจในสภาพแวดล้อมทางสังคมของชุมชนตนเองและมีความเชื่อมั่นไว้วางใจต่อตัวผู้นำและคณะผู้บริหารที่เป็นทางการในชุมชน ซึ่งกลุ่มผู้นำก็มีการแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบในการพัฒนางานตามหน้าที่ที่มีต่อชุมชนอย่างชัดเจน เป็นผลให้ได้รับการยอมรับจากชาวบ้าน ในชุมชนสูงมาก

2. มีแนวทางการมีส่วนร่วมและการใช้ทุนทางสังคมที่เอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนประกอบด้วย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงและการบริหารจัดการ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม ความเข้มแข็ง ทุนทางสังคม ความยั่งยืน

Abstract

The objectives of this study were: 1) to survey participation and social capital in Sirirat Village, Maeyao Subdistrict, Mueang District, Chiang Rai Province; and 2) to develop the guidelines for participation and social capital in favoring community's strength empowerment.

The study was a qualitative research and the population was 176 participants that included 173 household representatives and three community leaders. The key informants were recruited by purposive sampling. The research instruments were in-depth interview, observation,